

Ангел Каралийчев

Орли

Поя и зелените ливади зашумяха като облаци. Две бели глухарчета се завъртяха из въздуха. Учудено се спряха над откосите, поеха към кладенеца и си захортуваха. Отсреща, над големия синор, нивите заплакнаха жълти снаги. Окъснелите кадънки порониха лист.

Жельо се опря на косата и загледа Каля: много е хубава. Туй лято тя е като пукната ябълкова пъпка. И гръдта ѝ наедря. Едвам я удържа елечето. Плод. Нейната кожа, ожурена от вятъра и слънцето, потъмня. Ръцете ѝ заякнаха. Да не му е буля... Жельо я гледаше как сръчно вилечи сеното, запретнала поли, пипнала двурогата дрянова вила. Как се гънеше под измокрената от пот риза младият гъвкав стан.

Каля усети погледа му и се обърна изведнъж. По разведреното ѝ лице заигра лек смях. Жельо наведе очи, бръкна в пояса си, извади черната табакера, сви цигара и дълго цъка с огнивото. Като глухарче, като въздишка излезе от устата му бяло тютюнево кълбо.

Една голяма синя сянка бърже мина по откосите, през вилеците и потъна сред сребърния върбов листак. Подир нея още по-бърже се втурна втора.

Каля сложи ръка на чело, повдигна очи: два орли се гонеха по небето.

– Жельо, виж!

– Кое?

– Горе: орел и орлица. Гонят се.

– Кой знае, може и двете да са мъжки.

– Не са.

– Че ти де знаеш?

– По крилата: на орела са по-големи.

Жельо дълго гледа двете птици, които се бяха подгонили по вишното небе, и сякаш чу задъхания мах на крилата им. Буля му се протегна.

– Ох! Ожъдних.

– Да ида да напълня бъкела.

– Иди, ама не се май.

Жельо тръгна към колата.

– Чувай, Жельо, бърже! Горя. Чувай какво ще ти кажа: да бяхме двамата с тебе орли... да имахме двамката криле и да се понесем над ливадите. Като вятъра. Аз ще съм орлицата. Можеш ли ме стигна, орльо? Ай, можеш ли? Я ме погледни в очите! Досрамя го. И туй ми било мъж. Пеленаче!

Жельо дигна очи: какво искаш?

– Тръгвай де, жадна изгорях. Какво се потриваш? Лъжа те, че

можеш ти да бъдеш орел!

Жельо наведе глава, откачи бъкела от ритлата, слезе към брега и потъна сред върбалака. Когато се наведе над кладенчето, нагребва с шпала студена вода и наплиска пламналото си чело. Сърцето му силно туптеше. Какво искаше буля му?

Ожъдняла е. Трепери. Опасна жена.

– Я ме погледни в очите!

Нейните очи. Зелени като дълбокия вир пред дявовата Пейова воденица. Горят със затаен пламък. Сякаш стара омайница ѝ беше дала да пие паничка с девет билки, брани от самодивското хорище, и тя, когото погледнеше, омагьосваше го. А може и тъй да е. Де да я знаеш баба Рада – майка ѝ. Казват, че я виждали гола да ходи из нивята. Гърмели подире ѝ – куршум не я лови. Месеца в кринче снемала. А тетьо ѝ – Къньо циганина – кой знае откъде го е довял вятърът в Змейово. Дошъл една пролет и се главил ратай у дядо Ивана Хаджията. Заработил онзи циганин – не могат да го спрат. Много му споряло. А неделен ден, като пипнел гъдулката, младо и старо разигравал. Малко била крива дясната му ръка и една нощ, като забягнал с дявовата Иванова дъщеря, на всичките змейовчани докривяло. Не се вдигнал никой да го гони, защото криворъкият циганин знаел да върти хубаво и лъка, и ножа. Поели из делиорманските гори и три години не се чули, не се видели.

На четвъртото лято змейовски гурбетчии минали през равна Добруджа и на поляната край едно село спрели пред някакъв цигански катун. Отбили се и що да видят: дявовият Иванов зет кове вехти кринчета и до него едно зеленооко циганче. Откъм реката се задала една циганка със стомна: Рада, дявовата Иванова. Проводил им хабер Хаджията да се върнат в Змейово, да му целунат ръка: щял да им прости. И те се прибрали. Довели и циганчето с шарени гащички и зелени очи. То било Каля. Измили го. Запретнал се дядо поп, кръстил го. Жельо го помни мускурилото.

Подир девет години се отърси оная ми ти лична мома, по която лудя полудяха ергените. Че кога се е минала нощ без бой на нейната седянка? За нейното цвете вечер по кладенците нож вадеха. Късмет била на Жельовия бацьо...

Слънцето го посрещна на ливадата, блесна в очите му и мокрото му чело изведнъж изсъхна.

Каля пое бъкела, вдигна очи, опъна гръд. Заиграха червените обички по страните ѝ. Засмука. Овлажняха засъхналите ѝ устни. Жельо се обърна, наведе се, взе косата. Ръцете му трепереха като старешки.

Някъде по синьото небе се виеха двата орли. И може очите на орлицата да са зелени. Както е замахнал криле големият – ще връхлети да я удари – и двете птици, замаяни от обич, ще паднат като камъни в жълтата ръж.

Да може и той като орела! Забравил беше Жельо, че тя е батьова му невяста и че бацьо му трепереше пращинка да не падне отгоре ѝ, забравил беше, че носи на големия си пръст жълт бакърен пръстен – дар от баща му.

Вятърът пееше над ливадите. Косата пееше. Сините цветове падаха разбъркани, издъхваха. Големият чер бивол, издигнал глава зад купите, гледаше към далечната Черкювска гора. И пред очите на косача се въртяха сините цветчета, едрите рамене на Каля и гърбът на черния бивол. Косата съскаше, тревата падаше изнемощяла.

Не може ли довчера? Нощ когато падне над селото и шурците запеят? Не може ли Жельо да я измъкне през отвореното прозорче, изпод ръката на баща си, както спи. Да я преметне на белия кон и да го съшиба:

– Хой!

Ще лавнат кучетата, ще пръпнат уплашените кокошки по сливите и докато вдигнат олелия, той ще потъне в дълбоката Черкювска гора, дето тропотът на конските копита ще угасне в меката трева. Цяла нощ ще летят на месечина и на сутринта, когато небето се зачерви, той ще спре на една полянка и ще снесе зашеметената си буля на росната морава. Там, на полянката, дето някога нейният баща е разпъвал окърпения катун. Конят ще иде да пасе, а той ще се наведе да види как горят в зори зелените ѝ очи и ще я прегърне, както орелът орлицата.

Конят нека пасе росен!

– Жельо! Жельооо!

Занесеният косач се сепна.

– Тичай насам!

– Какво има?

– Зъм! Тичай де! Олеле, мале, какъв голям! Жельо пусна косата и се втурна. Прескочи откосите, грабна вилата, която буля му беше изгървала.

– Де го? – облещи се косачът.

– Ей там. Източи се в лозинака. Голям, голям като вилата. Слезе под синора! Ела подире ми!

Нагазиха до пояс в некосената ливада. Бърже ги лъхна гореща вълна. Упоителен дъх на билки и цветя.

– Полекичка. Тук гледай. По гърба му има черни точки.

Жельо се наведе, разгъна тревата, затършува.

– Няма.

– Ела подире ми по-надоле, там, където сеното е над гърди... Там трябва да се е скрил... Че ела де!

И тя, като се обърна, погледна го, прошумя и се скри сред високото сено.

Жельо я настигна покорно. Цялата му снага беше изтръпнала. Сърцето му биеше като барабан.

– Къде?

– Тука.

И двамата се озърнаха наоколо. Изведнъж Жельо се хвърли и я сграби. Сборичкаха се и паднаха задъхани в сеното. Каля разтвори широко очи, опъна здравите си гърди, протегна ръце да го блъсне. Жельо я обхвана през раменете и тя се отпусна. Чу се затаен шепот.

– Какво правиш, бацько ти оре зад върбичките?

– Нека.

– Луд ли си?

– Луд!

И той потъна в зеления шум на сеното, в зеления пламък на очите, които го гледаха замаяни.

Един зелен шурец затрака тихичко над тях. Големите ливади угаснаха. Двата сини орли ги нямаше на небето. Те бяха паднали в меката жълта ръж.

КРАЙ

© 1977 Ангел Каралийчев

Източник: ЛитерНет

Публикация:

Ангел Каралийчев, „Разкази, очерци, приказки“, С., 1977.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3745>]